

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars secunda, hoc est:
Solida, ad discendam & exercendam, ex evangeliis tam
dominicalibus quam festivalibus Christi & sui-ipsius
notitiam, informatio**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exordium

[urn:nbn:de:bsz:31-126164](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126164)

Dom inica XI. post Trinitatis.

Evangelium Luc. 18. v. 9. - 14.

EXORDIUM.

Venerunt aliquando duæ mulieres meretrices ad Regem Salomonem, afferentes duos infantes, quorum alter vivus, alter mortuus erat, & hunc mater in somnis oppresserat: hærixabantur inter se, utraque puerulum vivum pro se postulante, dicente altera: Filius meus vivit, & filius tuus mortuus est: altera respondente: Non; sed filius tuus mortuus est, meus autem vivit.

Rex, quo litem hanc dirimeret, gladium afferri, eoque vivum infantem in duas partes dividi, & dimidiam partem uni, & dimidiam partem alteri dari jussit. Dixit autem mulier, cujus filius erat vivus ad regem: incaluerunt quippe viscera ejus super filio suo. Obsecro Domine, date illi infantem vivum, & nolite interficere eum: E contrario illa dicebat: nec mihi nec tibi fit, sed dividatur. Hinc Rex colligebat, eam, quæ infantem divisum nolebat, veram matrem esse, eique vivum dare jubebat, 1. Reg. 3. v. 16. seqq.

Hæc mystice scopo nostro applicare possumus.

Christus cœlestis Salomo, sive princeps pacis est. Justificati enim ex fide, pacem habemus ad Deum, per Dominum nostrum Jesum Christum, Rom. 5, 1. Ideo exclamat: Ecce! hic plus quam Salomo, Mat. 12. v. 41. Sicut igitur Salomonem duæ meretrices

accesserunt, cum vivo & mortuo infante, quarum hæc dixit: filius meus vivit, & tuus mortuus est: illa respondit: Non, sed filius tuus mortuus est, meus autem vivit: Sic audimus in prælecto Evangelio, dissimiles duas personas ascendisse in templum, ut orarent, Phariseum videlicet & publicanum. Phariseus fuit hypocrita, per opera legis justificari satagens, cum tamen lex data non sit, quæ possit justificare, Gal. 3. v. 21. Publicanus vero peccata sua agnovit, unice confidens in misericordia Patris cœlestis, & merito filii sui unigeniti, quem nobis proposuit *ἰσχυροῦ* per fidem in sanguine ipsius, Rom. 3. v. 25. hæc fiducia fretus, pectus suam percussit, dicens: Deus, propitius esto mihi peccatori!

Quod si nos hic judicium ferre debuissimus, procul dubio phariseo palmam in sanctitate dedissemus, qui mirum in modum de bonis suis operibus gloriari scivit: Publicanus vero tantis peccatis oneratus erat, ut attollere oculos ad cœlum minus auderet. Verum cœlestis Salomo, qui non secundum visionem oculorum judicat, neque secundum auditum aurium arguit, Esa. 11. v. 3. sed cor intuetur, 1. Reg. 16. v. 7. & agnoscit omnem operam hominis, Sir. 15. v. 20. ejusmodi judicium fert, quod Phariseus in peccatis maneat: Publicanus autem in domum suam justificatus descendat, præ illo.

Nos

Nos ad ipsum Evangelium pergentes considerabimus ex eodem:

I. Ἀνθρώπων ἰσχυρίαν sive *notitiam nostri*.

II. Χριστοῦ ἰσχυρίαν, sive *notitiam Christi*.

J. J.

Exegesis.

A Bominatio Domini est omnis arrogans, ait Salomo, Prov. 16. v. 5. hoc perspicimus in Pharisæo, qui ob animi factum, quo propter opera bona efferebatur, à Domino reprobatus est.

Nos hinc ansam capiemus, ad *notitiam nostri meditantiam*, ubi spectabimus:

I. *Pharisæicam presumptionem*. In seipso enim confidebat, quod esset justus, & adspernabatur cæteros, inquit: Deus, gratias ago tibi, quia non sum, sicut cæteri hominum: raptores, injusti, adulteri, velut etiam hic publicanus.

Tempore Christi inter Judæos tres sectæ erant, videlicet *Pharisæorum, Sadducæorum & Essæorum*. *Pharisæi* homines eruditi erant, qui jactabant, se clavem scientiæ habere, Luc. 11. v. 52. Ideoque aliis se præferrebant, unde etiam Pharisæi, h. e. separati dicebantur.

Sadducæi erant Epicuri de grege porci, neque mortuorum resurrectionem, neque Angelos & spiritus credentes, Matth. 22. v. 23. Act. 23. v. 6.

Essæi vero boni hortulani & operarii erant in cœlibatu & solitudine degentes, & omnium bonorum communionem habentes. In N. T. nulla eorum mentio fit quamvis à Josepho & aliis Scriptoribus mirifice commendentur.

Inter hos Pharisæi palmam obtinuerunt, utpote qui assidue in scriptis Mosis & Prophetarum versabantur, & in peculiari Col-

legio, quod Hierosolymis habebant, studio sæ juvenuti legem Dei interpretabantur. Habebant præterea alia quoque exercitia quibus corpus affligebant, quibusque cœlum se promerituros esse, sperabant. Josephus & Epiphanius memorant, quod noctu lapides & spineta capiti pro pulvinari substraverint, quo justo tempore expergisci & devotionem suam habere potuerint.

Hoc exterius *speciem sanctitatis* habuit: sicut & Pharisæus in Evangelio ab omni peccato immunem se de prædicat, adeo operibus suis superbiens, quasi legem Dei perfecte implevisset. Juxta primum enim præceptum profitetur se eum, qui Deum recte agnoscat: juxta secundum eum, qui Deo pro beneficiis suis gratias agat. Juxta tertium, illum, qui templum ingrediatur, ut oret. Juxta quartum, qui magistratui & Sacerdotibus decimas sine fraude largiatur. Juxta quintum & octavum, illum, qui ab injustitia & vindictæ cupiditate alienus sit. Juxta sextum, quod nullus adulter. Juxta septimum nullus raptor, juxta nonum & decimum quod plus fecerit, quam sibi à Deo mandatum sit: jejunare enim se bis in sabbatho, & dare decimas omnium, quæ possideat. Hoc quasi opus supererogationis erat, quod omittere potuisset, nisi devotio eum inflammasset: Judæis enim anniverfarie semel duntaxat jejunium injunctum erat, Levit. 23. v. 27. Fructus quoque & pecora nominatenus expressa erant, de quibus decimas dare jussi sunt, nempe de frugibus, oleo, & vino, Deut. 25. 17. de pomis arborum, bobus & ovibus, Levit. 23. vers. 30. Aliæ res viliores decimis exemptæ erant. Sed Pharisæi sæpius jejunabant, & decimabant mentham,

Quæ & a-